

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno uchazeče:	Jan Jakub Fiala
Název práce:	Ústavněprávní aspekty předání moci ve Spojených státech amerických
Autor posudku:	JUDr. Tomáš Pezl
Pracoviště:	Katedra ústavního a evropského práva

I.

Výsledky práce

Předložená diplomová práce si klade cíl „*představit dosud po právní stránce v českém prostředí nepopsanou problematiku předání moci ve Spojených státech amerických.*“ Což je sice velmi obecně definovaný cíl, který je následně autorem ještě upřesněn o snahu o definici, analýzu posledního předání moci a úvahu de lege ferenda.

Svého cíle předložená práce v obecné rovině zcela jistě dosahuje, jeho jednotlivých upřesňujících bodů rovněž, i když zde je možné diskutovat s autorem o některých jeho závěrech. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout skutečnost, že práce byla zpracována jako práce s individuálně zvoleným tématem a autor se tedy sám s celou problematikou velmi dobře vypořádal. Práce skutečně velmi komplexně analyzuje proces předání moci po prezidentských volbách, a to jak s přihlédnutím k právní úpravě, ústavnímu kontextu, ale i politickému prostředí v USA.

II.

Aktuálnost zpracování tématu

Jak již bylo uvedeno výše v tomto posudku, je práce zpracována autorem na jím individuálně zvolené téma, kdy toto téma bylo zcela evidentně zvoleno v návaznosti na události po prezidentských volbách v roce 2020. Právě návaznost na proběhnuvší volby, a ne zcela hladký průběh výměny prezidentských administrativ zvedl opětovně zájem o problematiku předání moci v USA. Práce je tedy zpracována na vysoce aktuální a zajímavé téma a je nutno rovněž souhlasit s tím, že se rovněž jedná o téma téměř nezpracované v českém právním prostředí.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je autorem rozčleněna do 5 kapitol doplněných o úvod a závěr. První kapitola se zaměřuje na definici předání moci, a to jednak z hlediska jeho obsahu, tak i formy, a to i na podkladě historického vývoje. Druhá kapitola je pak věnována jednak vymezení pravomocí prezidenta USA a na jejím podkladě pak ústavnímu významu a rámci předávání moci. Navazující kapitola se pak věnuje právnímu zakotvení, jednotlivým institucím a mechanismu předávání moci. Výčet je pak doplněn pojednáním o některých aspektech souvisejících s předáním moci a volbami prezidenta USA, zejména konfrontaci faktického stavu a stavu formálního, kdy vlastní volba a její potvrzení jsou činěny v době, kdy však již k předávání moci dochází.

Poslední kapitola je pak věnována praktickým aspektům, a to zejména s ohledem na poslední proces předání moci mezi prezidenty Trumpem a Bidenem, které bylo v mnoha ohledech problematické a rovněž poukázalo na mnohé nedokonalosti nastaveného systému. Autor v závěru této kapitoly připojuje i svou úvahu do budoucnosti.

IV.

Připomínky k textu

Předložená diplomová práce je napsána srozumitelným a jasným jazykem, což přispívá k její čtivosti. Práce má logickou strukturu a stavbu jednotlivých částí. Autor si jasně definoval své cíle, které jsou rozpracovány a zvláštní pozornost věnoval i metodologické přípravě. Obecně je možné práci vytknout pouze drobné nedostatky, které nemají vliv na kvalitu práce.

Poznámky k samotnému obsahu práce jsou spíše diskusního charakteru, kdy v tomto ohledu nejvíce otázek vyvolává poslední kapitola práce. Zde je třeba se podívat na pojednání o možných budoucích změnách právní úpravy, jak předávání moci, tak i samotných prezidentských voleb. Jakkoliv souhlasím s názorem autora, že navržené změny právní úpravy jsou nepravděpodobné, musím se pozastavit na tím, proč tomu tak je. Autor nijak nerozvádí, proč by nemělo dojít k úpravě předání moci a u změny volby prezidenta pouze konstatuje malou reálnost s odkazem na nutnost přijetí dodatku ústavy. Nicméně se domnívám, že jakkoliv je americký systém volby prezidenta archaický a těžkopádný a současně byl nadměrně zatížen v posledních volbách sčítáním korespondenčních hlasů, nepovažuji za vhodné uvažovat na sjednocení volebního procesu v USA do jednotných pravidel, a to jak v podobě samotného hlasování, tak i v otázce existence sboru volitelů a jimi prováděné volby.

Důvodem, ke kterému se kloním, a který v práci postrádám zmíněný, je zejména skutečnost, že právě federální uspořádání a s ním spojená různorodost právních úprav výkonu volebního práva a výkonu funkce volitele, je některými (mj. generálním prokurátorem Pensylvánie) považována za jednu ze záruk svobodnosti a neovlivnitelnosti voleb v USA. Kdy je tedy jednoduše řečeno téměř nemožné volby ovlivnit nějakou řízenou akcí, která nebude schopna vyrovnat se všemi padesáti různými právními úpravami, a to ihned na minimálně dvou stupních.

Nicméně, jak již bylo uvedeno výše, jedná se více o diskusní námět, než jakkoliv o výtku k práci samotné.

V.

Jazyková a grafická úroveň práce

včetně dodržení vyhlášky děkana FPR č. 53D/2021s, o státní závěrečné zkoušce – obhajoba diplomové nebo bakalářské práce

Předložená diplomová práce odpovídá požadavkům kladeným na vědeckou práci, a to jak po stránce zpracování a jazykové kvality, ale tak i po stránce požadavků kladených na vědeckou práci. Autor pracuje uspokojivě s citační normou, vychází z dostatečného množství pramenů, zejména cizojazyčných, se kterými uspokojivě pracuje. Práce v systému theses vykazuje shodu 0%.

VI.

Otázky k obhajobě

V rámci obhajoby by bylo vhodné, aby se diplomant vyjádřil k tomu, zda reálně probíhá legislativní snaha o změnu systému předání moci, a rovněž aby více rozvedl své stanovisko k možným úpravám jak předávání moci, tak i samotné prezidentské volby.

VII.

Závěry

Předloženou diplomovou práci **doporučuji k obhajobě** a hodnocení s podmínkou úspěšné obhajoby navrhuji stupněm **výborně**.

V Praze dne 5. května 2022

Podpis oponenta